

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 61/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDACTED] zastúpeného advokátkou JUDr. Ildikó Osvaldovou, Mlynské námestie 2238, Levice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici sp. zn. BB-3 T 11/2015 z 18. júna 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 To 13/2015 zo 14. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDACTED] (ďalej

len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. BB-3 T 11/2015 z 18. júna 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok špecializovaného trestného súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 To 13/2015 zo 14. januára 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že špecializovaný trestný súd uznal napadnutým rozsudkom z 18. júna 2015 sťažovateľa za vinného z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 144 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že *„dňa 15. júna 2014 v čase približne o 04.50 hod. v Bratislave na [REDAKOVANÉ] v úmysle usmrtiť poškodeného [REDAKOVANÉ], nar. [REDAKOVANÉ], po tom ako poškodený s osobným motorovým vozidlom [REDAKOVANÉ] vyšiel z podzemných garáží pod domom na [REDAKOVANÉ] kde býva, zo zákruty na ceste vedúcej na [REDAKOVANÉ] spredu podišiel k idúcemu predmetnému motorovému vozidlu v ktorom poškodený sedel, z boku zo strany vodiča spolu štyrikrát bližšie neidentifikovanou krátkou palnou zbraňou kalibru 7,65 mm smerom na miesto vodiča vystrelil, pričom poškodenému spôsobil strelné poranenia, a to jedenkrát zástrel v oblasti horného okraja ľavej lopatky so vznikom trieštivej zlomeniny ľavej lopatky a prienikom projektilu tesne v úrovni prištítnej chrupavky a jedenkrát priestrel krku vľavo v úrovni kývača hlavy, načo poškodený aj napriek zraneniam pokračoval v jazde až na parkovisko na [REDAKOVANÉ] v Bratislave napravo od reštaurácie [REDAKOVANÉ] kde s vozidlom zastavil, pričom obžalovaný poškodenému [REDAKOVANÉ] spôsobil ujmu na zdraví s celkovou dobou liečby v dĺžke trvania 4 mesiace, strelami poškodil osobné motorové vozidlo zn. [REDAKOVANÉ] a následne z miesta činu unikal“.* Za uvedený skutok bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona bol obvinenému zároveň uložený i ochranný dohľad v

trvaní 3 rokov. Proti napadnutému rozsudku špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením zo 14. januára tak, že ho ako nedôvodné zamietol. Následne bolo 23. mája 2017 prvostupňovému súdu doručené dovolanie sťažovateľa, ktoré smerovalo proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ako aj konaniu mu predchádzajúcemu, pričom sťažovateľ ako dovolacie dôvody označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. a), c), g) a i) Trestného poriadku. Dovolanie podané sťažovateľom najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Tdo V 11/2017 z 12. decembra 2018 (ďalej len „uznesenie o odmietnutí dovolania“) podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom uviedol, že napadnutým rozsudkom špecializovaného trestného súdu, napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj uznesením o odmietnutí dovolania bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie a čl. 46 ods. 1 ústavy. V tomto smere poukázal na dôvody, ktorými najvyšší súd odôvodnil uznesenie o odmietnutí dovolania. Postup najvyššieho súdu v konaní o dovolaní sťažovateľ považuje za arbitrárny, keďže dovolací súd sa podľa jeho názoru vysporiadal s dôvodmi dovolania len „*pro forma*“ a dôvodiac, že procesné pochybenia súdov dovolací súd neskúma, iba v prípade, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti alebo generálny prokurátor. Podľa názoru sťažovateľa porušenie práva na obhajobu je zaiste dovolacím dôvodom. Trestný poriadok ani platná judikatúra nekonkretizujú, čo všetko „*obnáša*“ právo na obhajobu. Ak súdy odmietnu vykonať dôležitý dôkaz, ktorý slúži na obhajobu obvineného, porušujú tak ústavou garantované práva na spravodlivé súdne konanie.

4. Sťažovateľ ako obvinený v uvedenej kauze toho názoru, že v konaní na najvyššom súde, a to tak v odvolacom konaní, ako aj pri rozhodovaní o jeho dovolaní, rovnako predtým aj na špecializovanom trestnom súde, boli porušené jeho ústavné práva predovšetkým vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ tak na súde prvého stupňa, ako aj v odvolacom konaní poukázal na to, že súd nevykonával opakovaně navrhované dôkazy, a to hlavne previerku na mieste činu v súvislosti so zistením, či v prípade, ak skutok spáchal obvinený, sa mohol za pomerne krátku dobu vrátiť z miesta činu domov a odtiaľ na miesto, kde čakal svojho syna pri autobuse, pritom sa

dôkladne poumývať a tiež sa prezliecť. Páchatel' tohto činu sa podľa súdu (podľa dôkazu predloženým prokurátorom) na miesto činu dopravil mimoriadne komplikovane, a to motorovým vozidlom, bicyklom a peši, a to všetko na vzdialenosť niekoľko kilometrov, navyše v čase, keď na ceste je „ranná špička“. K tomuto bol produkovaný orgánmi činnými v trestnom konaní len jeden znalecký posudok, ktorý vyhodnocuje niektoré kamerové záznamy, ktoré sú zachytené neďaleko miesta činu, z ktorých však nijako nie je možné jednoznačne vyhodnotiť pohyb jednotlivých vozidiel, bicyklov a chodcov konzistentne, napriek tomu, že to súdy zhodne tvrdia. Podľa sťažovateľa mu súdy nepreukázali spoľahlivo spáchanie žalovaného zločinu.

5. Sťažovateľ uviedol, že už v prípravnom konaní žiadal, aby vyšetrovateľ vykonal vyšetrovací pokus (namiesto toho bolo vykonaných 40 znaleckých posudkov) a konfrontáciu s poškodeným, ktoré vykonané neboli. Ďalej uviedol, že previerku na mieste činu súd odmietol vykonať napriek tomu, že dôkazy vykonané v trestnom konaní neboli jednoznačné. Podľa sťažovateľa mal senát najvyššieho súdu vykonaním úkonu nahradzujúceho previerku na mieste činu porušiť kontradiktórnosť daného procesu. Vykonalie takého úkonu podľa jeho názoru nemá v trestnom konaní obdoby.

6. Podľa názoru sťažovateľa predmetné trestné konanie nebolo kontradiktórne, nebol dodržaný princíp rovnosti zbraní a súdy sa opreli o dôkazy, ktoré neboli získané objektívnym spôsobom. Sťažovateľ sa taktiež domnieva, že k porušeniu ním označených práv došlo aj v dôsledku zaujatosti predsedu senátu odvolacieho súdu, ktorú majú preukázať jeho slovné prejavy zachytené na zvukových záznamoch z pojednávania.

7. Na základe uvedenej sťažnostnej argumentácie sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezhom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici č.k. BB-3T 11/2015 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR č.k. 5To 13/2015 zo dňa 14.januára 2016 porušené bolo.

2. Rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Banskej Bystrici č.k. BB- 3T 11/2015 zo dňa 18. júna 2015 a uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 5To 13/2015 zo dňa 14.januára 2016 sa zrušuje a vec sa vracia Špecializovanému trestnému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR je povinný do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 30 000 eur (slovom tridsaťtisíc eur) na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

8. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd

zistuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom špecializovaného trestného súdu

13. Sťažovateľ prostredníctvom ústavnej sťažnosti napadol rozsudok špecializovaného trestného súdu z 18. júna 2015, ktorým uznal sťažovateľa vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a 2 písm. d) s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ nesúhlasí s výsledkom daného trestného konania, namieta pritom spôsob a rozsah vykonaného dokazovania, ako aj skutočnosť, že viaceré ním navrhnuté dôkazy vykonané neboli.

14. Ústavný súd v danej súvislosti poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená

primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

15. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd preto automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tých základných práv alebo slobôd, porušenie ktorých namieta, sa mohol sťažovateľ domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

16. Uvedený princíp subsidiarity bol rovnako premietnutý aj do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

17. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok špecializovaného trestného súdu z 18. júna 2015 bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom na základe odvolania sťažovateľa. O predmetnom odvolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením zo 14. januára 2016 tak, že odvolanie sťažovateľa v zmysle § 319 Trestného poriadku zamietol. Pre rozhodnutie ústavného súdu v danej časti je teda podstatné, že napadnutý rozsudok špecializovaného trestného súdu bol podrobený zákonnému prieskumu zo strany senátu najvyššieho súdu, teda bol v danom prípade dodržaný princíp subsidiarity, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

18. Uvedená skutočnosť tak vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom špecializovaného trestného súdu, a preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť v tejto

časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

19. Sťažovateľ prostredníctvom ústavnej sťažnosti rovnako napadol aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 13/2015 zo 14. januára 2016, ktorým podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie sťažovateľa. Okrem námietok obsahovo zhodných s námietkami týkajúcimi sa uznesenia špecializovaného trestného súdu sťažovateľ uviedol, že predseda senátu odvolacieho súdu bol vzhľadom na charakter jeho vyjadrení voči sťažovateľovi zaujatý. Sťažovateľ rovnako nesúhlasil aj so spôsobom a obsahom dokazovania vykonaného odvolacím senátom. V dôsledku uvedeného mal najvyšší súd porušiť čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Ústavný súd v danej súvislosti pripomína, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zo 14. januára 2016 bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného ústavným súdom už v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 926/2016, pričom ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2016 ústavnú sťažnosť v častiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

21. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

22. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd návrh na začatie konania podľa § 42 ods. 2 písm. f) odmietne podľa odseku 2 a ten istý navrhovateľ podá ústavnému súdu ďalší návrh na začatie konania v inej veci v podstatnej časti zhodný s

predchádzajúcim návrhom, ktorý možno odmietnuť z rovnakého dôvodu, rozhodnutie o jeho odmietnutí môže obsahovať zjednodušené odôvodnenie, v ktorom ústavný súd iba poukáže na skoršie rozhodnutie o predchádzajúcom návrhu na začatie konania.

23. Vzhľadom na to, že ústavný súd už o obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v minulosti rozhodol, poukazujúc na obsah uznesenia sp. zn. II. ÚS 926/2016 z 15. decembra 2016, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu zo 14. januára 2016 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

24. Na margo sťažnostných námietok týkajúcich sa odmietnutia dovolania sťažovateľa ústavný súd uzatvára, že keďže sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti neoznačil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 11/2017 z 12. decembra 2018, ktorým najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol a ústavný súd je v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ústavný súd sa týmito sťažnostnými námietkami nebol oprávnený zaoberať, ale považoval ich len za súčasť sťažnostnej argumentácie ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu